

Természetes szárítású dohányfajták összehasonlító vizsgálatának eredményei, 2004-2012

VARGA LAJOS
Agroport-D Kft.

BEVEZETÉS

Az AGROPORT-D Kft. folyamatos nemesítői munkájával igyekszik biztosítani a megfelelő számú, jó termőképességgel és minőséggel rendelkező dohányfajtát.

Munkánk eredményességét jelzi, hogy Magyarországon jelenleg döntően hazai előállítású fajták vannak köztermesztésben.

A fajta előállítás egy permanens folyamat, amely hosszú és következetes munkát igényel. A kórokozó populációban, valamint a dohánytermesztés körülményeiben beálló változások folyamatos nemesítői munkát tesznek szükségessé.

A folyamatos fajta előállítást az is indokolja, hogy valamennyi, a termesztők és gyártók által kívánt tulajdonság optimális szintű beépítése egy adott fajtába – a nemesítési törekvések ellenére – lehetetlen. Így minden előállított fajta kompromisszum eredménye.

Nemesítési munkánk gyakorlatnak átadható eredményeit számos kiadványban, bemutáción, üzemi kísérletben ismertettük.

Jelen munkánkban a 2012. évi természetes szárítású (burley) fajta összehasonlító vizsgálataink eredményeit mutatjuk be a korábbi évek adataival kiegészítve.

A KÍSÉRLETI KÖRÜLMÉNYEK ISMERTETÉSE

A vizsgálatokat 2004 és 2006 között pallagi kutató telepünkön, csernozjom jellegű homoktalajon végeztük. A vizsgálatba vont termőhely talaja meszet a szántott rétegben nem tartalmazott, közepesen savanyú. A humusztartalom a hazai kategóriák szerinti besorolás alapján „megfelelő”, az AL-P₂O₅ és az AL-K₂O tartalom pedig „jó-igen jó” ellátottságra utalt.

A 2007-es évtől kezdődően kísérleteinket Pallagtól 6 km-re a Gáspár György kertben állítottuk be. A kísérlet talaja csernozjom jellegű homok, hasonlóan a pallagi területhez. A talaj mésztartalma a szántott rétegben alacsony, gyengén savanyú kémhatású, humusztartalma „közepes”, foszfor és kálium ellátottsága „jó”.

A 2004–2011 között az alaptrágyaként felhasznált műtrágya hatóanyagok mennyisége az alábbi intervallumokban változott: N: 0-45 kg/ha, P₂O₅: 0-114 kg/ha, K₂O: 48-185 kg/ha, fejtrágyaként 100 kg/ha N került kijuttatásra.

2012-ben N: 40 kg/ha, P₂O₅: 0 kg/ha, K₂O: 140 kg/ha hatóanyag került kijuttatásra alaptrágyaként, illetve további 100 kg/ha N fejtrágyaként.

A 2012. évben az ültetést követő hónapok, május és június, a dohánytermesztés szempontjából kedvezőek voltak, jó csapadékellátottsággal. Ezt követően egy rendkívül meleg és csapadékhiányos időszak következett, rekord közeli számú kánikulai nappal. A csapadékhiány a betakarítás végéig kitartott. Júliusban – augusztusban folyamatosan öntöztünk, 20 mm vizet juttattunk ki öntözési fordulónként, az 5 forduló alatt összesen 100 mm-t.

A vizsgálatokat kisparcellás kísérletben végeztük négy ismétlésben, 50 töves parcellákon. A kísérletben államilag elismert fajták és egy fajtajelölt szerepelt, a honosított TN 86 és TN 90 kontroll fajtákkal kiegészítve.

A kísérleti területen bakhátműveléses agrotechnikát alkalmaztunk (gépi ültetés, mechanikai gyomirtás, tetejezés, kacsmentesítés) minimális növényvédelem mellett. A betakarítást az érési ütemnek megfelelően 3-4 alkalommal végeztük. A letört anyag szárítása lécre fonva történt.

A vizsgálatok folyamán minden, a nemesítési célkitűzésben meghatározott tulajdonságot értékeltünk, de jelen közleményünkben csak a gyakorlati termesztés szempontjából fontos adatokat közöljük.

2012-ben a burgonya y vírusnyomás a kísérleti területen rendkívül alacsony volt, melyet jól mutat a Coresta vírusvizsgálati kísérletben szereplő fogékony dohányfajták átlagában a mindössze 22 %-os, míg a rezisztens fajták 0 %-os átlagos PVY fertőzöttsége.

A KÍSÉRLETEK EREDMÉNYEI

A termesztés számára fontos adatokat táblázatos formában, szöveges értékelés nélkül közöljük. Ezen táblázatok információt szolgáltatnak burley típusú fajtáink szárazsúly alakulásáról (1. táblázat), a fajták termelői minőségéről (2. táblázat) és a fajták burgonya y vírussal való fertőzöttségről (3. táblázat). A 4. táblázat burley típusú fajtáink betegség ellenállóságáról tájékoztat, a korábbi évek vizsgálati eredményeit is figyelembe véve.

Az adatok részletes elemzését mellőzzük, de néhány megjegyzést teszünk:

- Valamennyi vizsgált fajta, fajtajelölt termőképessége megfelelő, a fajták között inkább a termésbiztonságban vannak különbségek.
- A termelői (válogatási) minőségben az évjáratoknak nagyobb a szerepe, mint a fajtáknak.
- Hazai nemesítésű fajtáink jobb termőképességűek, mint a honosított fajták.

1. táblázat A természetes szárítású dohányfajták szárazsúly adatainak alakulása, Debrecen-Pallag (2004-2006), Gáspár György kert (2007-2012)

Fajta	Termésátlagok [t/ha]								
	2004	2005 ²	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pallagi 5	4,4	3,1	3,2	2,8	2,5	3,7	3,7	3,6	3,5
Pallagi 7	4,4	2,9	3,1	3,3	2,9	4,3	3,8	3,7	3,5
Pallagi 12 ¹	-	-	-	-	-	-	3,4	3,7	3,1
TN 86	4,0	2,6	2,6	2,7	2,4	3,8	3,2	4,0	3,4
TN 90	4,1	2,5	2,5	2,7	2,8	3,5	3,3	3,1	3,4

¹ Fajtajelölt (üzemi kísérletben vizsgált, állami elismerésre bejelentve)

² Tájékoztató adat, mivel a területen talajfolt volt

2. táblázat A természetes szárítású dohányfajták termelői minősége, Debrecen-Pallag (2004-2006), Gáspár György kert (2007-2012)

Fajta	A+B válogatási osztály aránya [%]								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pallagi 5	64,7	62,5	82,1	83,6	71,3	90,8	71,1	78,1	82,6
Pallagi 7	60,9	66,6	81,6	84,4	65,7	94,4	65,8	78,5	79,6
Pallagi 12 ¹	-	-	-	-	-	-	78,1	82,3	81,0
TN 86	66,6	58,8	82,8	72,3	73,1	97,3	76,9	81,9	82,5
TN 90	62,8	60,2	78,7	80,7	66,6	94,7	78,1	76,5	82,5

¹ Fajtajelölt (üzemi kísérletben vizsgált, állami elismerésre bejelentve)

3. táblázat A természetes szárítású dohányfajták PVY fertőzöttségének alakulása, Debrecen-Pallag (2004-2006), Gáspár György kert (2007-2012)

Fajta	Burgonya y vírus fertőzöttség [%]								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pallagi 5	0	0	0	0	4,0	1,0	0	1,0	0,5
Pallagi 7	0	0	0	0	4,0	1,0	0	0,5	0
Pallagi 12 ¹	-	-	-	-	-	-	0	0	0
TN 86	0,9	0	0	0	5,0	1,0	0,5	2,0	0
TN 90	0,9	0	0	0	4,0	1,0	1,5	0,5	0

¹ Fajtajelölt (üzemi kísérletben vizsgált, állami elismerésre bejelentve)

4. táblázat Az AGROPORT-D Kft. által nemesített burley típusú dohányfajták betegség ellenállóságának összefoglalása

Fajta	Betegségekkel, vírusokkal szembeni ellenállóképesség minősítése				
	<i>burgonya y vírus</i>	<i>dohány mozaik vírus</i>	<i>fekete gyökér-rothadás</i>	<i>alternária</i>	<i>peronoszpóra</i>
Pallagi 5	nagyon jó	nagyon jó	jó	közepes	közepes
Pallagi 7	nagyon jó	nagyon jó	jó	közepes	közepes
Pallagi 12 ¹	nagyon jó ²	nagyon jó ²	jó ²	közepes ²	- ³

¹ Fajtajelölt (üzemi kísérletben vizsgált, állami elismerésre bejelentve)

² Eddigi vizsgálati eredményeink szerint

³ Nem ismert

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerző közleményében az AGROPORT-D Kft. által nemesített államilag elismert természetes szárítású fajtákkal, fajtajelölttel és a honosított TN 86 és TN 90 fajtákkal 2004-2012. évben végzett összehasonlító kísérletek eredményeit ismerteti.

IRODALMOJEGYZÉK

VARGA L. (2011): Természetes szárítású dohányfajták összehasonlító vizsgálatának eredményei, 2003-2011
http://www.madosz.hu/fileok/File/Agroport%20anyagok/Burley_Agroport-D_2011.pdf

Results of comparative studies on air-cured type tobacco varieties, 2004-2012

LAJOS VARGA
Agroport-D Ltd.

SUMMARY

The author reviews the results of the comparative trial (2004-2012) involved the registered burley tobacco varieties and variety candidate bred by AGROPORT-D Ltd. compared to TN 86, TN 90 control varieties.